

Zborovanje 1. delavskega kongresa S. O. F. v Ljubljani

Socialna politika in drugo

(Nadaljevanje.)

Mi vemo, da stojimo pred izredno težkimi nalogami prav na polju socialne politike. Na drugi strani imamo pa za rešitev teh nalog izredno malo sredstev. Zavedamo se, da ni dosti, da sedaj damo temu podporo, ampak mora biti osnovna naloga, da hitro dvignemo produkcijo, da damo vsa razpoložljiva sredstva in sile za produkcijo. Zato je danes nujno potreba socialnega skrbstva za razpoložljivo izredno malo sredstev. V iskušnjah iz našega boja imamo že rešitev teh problemov. Vemo, da smo mi vsi

ustvaritev dejanske, resnične sreče, sreče delovnega ljudstva nove Jugoslavije. **Živahna razprava** Po poročilu Vide Tomšičeve se je razvila živahna razprava. Na vprašanje delavskih zastopnikov, kako si bomo vzgajali vajeniški naraščaj, kako vlogo bo igrala Borza dela, kako je s socialnim zavarovanjem in s podporami najpotrebnejšim, je tovarišica minister odgovorila: Nov vajeniški zakon omogoča vajencem temeljito strokovno izobrazbo, pazi na njihovo zdravje in preprečuje njihovo izkoriščanje. Strojovne organizacije bodo morale paziti, da se bo zakon natančno izvajal, in razkrinkati one, ki bi ga hoteli izigrati.

Evidenco nad delovno silo bo vodila predvsem Borza dela. V preteklosti je bila Borza dela kaj žalostna ustanova, v bodočnosti pa dovršila regulacijo delovne sile in pravilno razmeščala delovno silo v tiste veje industrije, ki bo za tisto dobo najbolj potrebna. Doslej so bili izdani le najnujnejši ukrepi, to je, registracija delovnih sil. S tem smo hoteli imeti pregled nad našo delovno silo, katero bomo lahko sistematično usmerjali. Ponekod imamo pri Borzi dela že poklicne posvetovalnice, ki bodo umerjale vajence v poklice, do katerih čutijo veselje in ki bodo imeli največje perspektive v bodočnosti.

Socialno zavarovanje se bo poenotilo. Nič več ne bomo neke zavarovani samo za pokojnino, druge za starost, ampak bo v enem zavodu zavarovanje za vse primere. Poenotenje socialnega zavarovanja je tudi v tem, da ima delavec, kjer koli je, enake pravice, vezane edino na njegovo delavstvo. V tem vidimo bazo za srečnejšo bodočnost našega delavca. To ne bo slaba preskrba v boleznih, ampak bomo iz dohodkov socialnega zavarovanja gradili deželne domove, zdravilišča, okrevališča, kot jih vidimo v Sovjetski zvezi. Vse to bo na razpolago delavstvu.

Podpre, ki jih deli država sirotam in partizanskim vojnim vdovam, pri nas doslej niso bile dobro razdeljene, ker ni bilo pregleda, ne rednih prometnih zvez in denar še ni bil zamenjan. Odslej pa bodo po proračunih krajevnih referentov redno delili podpore, toda zares ne preskrbljenim.

(Konec.)

("Ljudska Pravica.")

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

mladih fantov. Grozodejstva so se vršila v imenu Kristusa Kralja. Ne samo to, kar piše Filipič, pač pa bi bilo treba še bolj ostro pisati proti temi, ki vlada v marsikateri glavi. Slišim, da so nastala nasprotja med Zedinjenimi državami in Sovjetsko Rusijo. Jaz ne verjamem tega. Ameriško ljudstvo nima nič proti ruskemu in obratno. Nasprotna sta si le sistema. Mednarodni grabežljivi fašizem, ki se odeva v demokracijo in zateka v Rim, bide zadnji boj, zato slišimo glasove: vojna, vojna! V ljudstvu pa vre, dasi ne še tako očito. Ameriško kot rusko ljudstvo hoče le mir in pošteno življenje. Ima tudi zgodovinsko precej skupnega. Četrty julij, ki ga slavimo vsako leto, ima veliko več pomena kot si povprečni Američan sploh predstavlja. Pomeni, da se je ameriško ljudstvo odreklo pokoriški angliškemu gospodarstvu, izkoriščevalcem in kralju, kar pomeni upor. Upor pa se kaznuje najstrožje. Tista listina, ki jo imenujemo "Izjava neodvisnosti" in ki so jo podpisali tedanji predstavniki ali pooblaščenici kolonij, bi bila smrtna obsodba za tiste, ki so jo podpisali, ako bi bila revolucija izgubljena. Oni so bili v obeh tedanjih torijev in kralja to, kar so boljše v obeh današnjih mednarodnih torijev — kapitalistov.

V teku 169 let so se razmere tako predrugačile, da si je ameriško ljudstvo nehoti ustvarilo svoje kralje, nekronane kralje, ki pa imajo toliko vpliva nad narodom, da ni razlike, če so kronani ali pa ne. Rusi pa so se uprli v drugačnih razmerah in veliko let pozneje, zato se ti dve revoluciji razlikujeta na zunanje, v bistvu pa je ena kot druga enaka: za svobodo in dostojno življenje! Ni dovolj samo lepo pisati in izražati usmiljenje do naših nesrečnih rojakov v stari domovini, ampak storimo svojo dolžnost kot veleva vest in pomagajmo jim materialno! Čeprav sem brez zaslužka od 31. avgusta, prilagam ček za \$50. Ni mi ni žal, pač pa se štejem srečnega, da mi je mogoče storiti nekaj, kar je dolžnost vsakega, ki hoče biti mož.

George Gornik.

Volitve v Franciji

F. A. Vider

Pred dobrim tednom so se v Franciji vršile splošne volitve poslancev za ustavodajno skupščino, pri katerih je bilo zastopanih krog petnajst različnih strank, toda le tri so izšle zmagovalno iz volilnega boja, oziroma so dobile število poslancev, da pridejo v pošto. Te stranke so: komunistična, ki je prišla na prvo mesto, socialistična na drugo in narodno-republikanska, De Gaulleja, na tretje. Nobena omenjenih strank pa ni dobila absolutne večine, kar pomeni, da bo morala biti sestavljena koalicijska vlada, katere ne bo imela časa za dolgeveze debate, ampak se bo morala prijeti resnega dela, če se bo hotela vzdržati na krmilu.

Franosko ljudstvo je pri volitvah glasno spregovorilo in povedalo, da nemara imeti nobene več opravka s preteklostjo, ampak da gleda v bodočnost. Kako uspešna in ljudstvu naklonjena bo taka koalicijska vlada, je vprašanje, na katerega odgovori bodočnost. Zakaj ni moglo priti do enotnosti med komunisti in socialisti pred volitvami, ni bilo še nič definitivnega povedano, toda eno je gotovo in sicer, da se nekateri še sedaj niso ničesar poučili iz baš zaključene zgodovine.

Značilno pri teh volitvah je to, da komunistična stranka, ki je pri občinskih volitvah ostala daleč za socialisti in se je pri sedanjih dobro izrabljala Molotov nastop proti Franciji pri odločevanju gospodarskih vprašanj Balkana, je izšla najmočnejša in katero se ne bo moglo več ignorirati. To izredno presenečenje o izidu volitev, posebno v nazadnjaških krogih te dežele, se sedaj v časopisju, kakor po radijskem omrežju, zelo nerodno opravičuje in to celo od ljudi liberalnega prepričanja.

Tako je na primer pred nekaj dnevi Raymond Gram Swing, washingtonski radiokomentator, opravičeval komunistično zmago v Franciji, češ, da komunisti niso prejeli toliko glasov kot so dobili poslancev in da so manjšinske stranke prejele več glasov, vladne francoskega ljudstva, volilnega sistema. Če je na tem kaj resnice, potem se je sedaj pokazalo, kako "švindelski" volilni sistem so izumili zagovorniki kapitalistične demokracije v Franciji, da so se tako lahko držali na krmilu. Da niso tak volilni sistem upeljali izkoriščevalci ljudskih mas zato, da bi komunistom pripomogli do zmage, to je gotovo, toda enkrat — če bo tako kot pravi Swing — je zadelo tudi njih.

Kakšna koalicijska vlada bo v Franciji, se še ne ve, ko se pišejo te vrstice, toda eno je gotovo, socialistična stranka stoji pred vprašanjem: ali ostane stranka francoskega delavstva, ali pa bo zatonila kot je v nekaterih deželah. Od modrosti vodstva je odvisno!

Kolicijska z narodnimi republikanci ne bi mogla nikdar uspešno izvajati programa v interesu francoskega ljudstva, ker med njimi so tudi ljudje, ki so pridno služili prejšnjemu komunističnemu režimu, pod vod-

Vesti iz nove, prerojene Slovenije in Jugoslavije

Nočemo špekulantov, hočemo poštenih ljudi

Precej trdno je življenje mladine v Loški dolini, prav tako, kot je življenje vse kmečke mladine. Ker primanjkuje delovnih moči, je mnogo dela in mladina poleg domačega dela pomaga še pri delu ostalih. Zlasti se pokažejo dekleta delavne v medsebojni pomoči. Tako so n. pr. mladinke iz Mokrova napravile poleg svojega domačega dela, katerega je ravno v teh dneh na kmetih ogromno, še 170 delavnih ur v enem tednu na drugih poljih. V tem času so se naučile tudi nekaj točk za miting, katerega so priredile skupno s tovariši Prešernove brigade. Na tem mitingu so razkrinkali tiste, ki hočejo na vsak način danes priti v odbore. Kar pokazali so tiste, ki se rinejo v esprede in sedaj špekulirajo ter na vse grlo kričijo, koliko so napravili v narodno-osvobodilni borbi. Ljudje so z burnim ploskanjem in medklji "nočemo špekulantov, hočemo poštene ljudi" to potrdili. Na tem mitingu je mladina iz Loške doline podarila mladini Prešernove brigade v znak povezanosti lepo zastavo. Sedaj se mladina pripravlja na prve svobodne volitve. Tudi tisti, ki nimajo volilne pravice, ker so še premladi, pomagajo pri sestavi kandidatnih list.

Tako mladina v teni skritem kraju, ki se skriva pod okrilje Snežnika, dela in tekmuje v vsem, kar vidi, da je njej in našim novi Jugoslaviji v procvet.

POMOŠTITEV NAM NARAJEJŠE NAJVEČJO BUDNOST

Na predlog predsedstva narodne vlade Slovenije je izdalo predsedstvo slovenskega narodno osvobodilnega sveta zakon o ukinitvi sodišča slovenske narodne časti in izrekli pomoštitev vseh, obsojenih pred tem sodiščem. Pomoštenci so na podlagi te amnestije oproščeni kazni in lahkega ali težkega prisilnega dela, niso pa oproščeni kazni na izgubo političnih državljanstvih pravic, to pomeni, da med drugim tudi nimajo volilne pravice.

Predsednik narodne vlade Slovenije Boris Kidrič je k amnestiji podal točno pojasnilo.

stvom nekaj slavnega generala. Če tudi so mogoče pristali na program podržavljenja javnih in za ljudstvo potrebnih naprav, industrij, rudnikov itd., bodo vseeno skušali izvajanje istega ovirati, ker je proti njihovim interesom.

Ako vodstva delavskih strank ne pridejo do spoznanja, da je rešitev Francije mogoča le v tesni kolaboraciji delavstva, se zna greh, ki je sedaj lahko storjen, bridko maščevati ne samo nad voditelji, ampak nad delavskim narodom vobče. Evropa stoji danes na pragu velikih dogodkov; kdor jih ne vidi ali razume, za tega ni pomoči, bo pa ljudstvo prej ali slej obračunalo z njim.

Ker William Urban, član unije ladjegradnikov CIO, vsled "so-deče" stavke v ladjedelnici v Camdenu, N. J., ni mogel priti domov k svoji hčerki, jo je mama prinesla k njemu. Stavka je bila končana, ko je družba pristala na vrnitev dela 29 delavcem, katere je bila baje odelovila radi "postopanja."

Pomilostitev je zadala nov težak udarec našim sovražnikom doma in v tujini, ki govorijo, da vlada pri nas teror. Pretekli so komaj dobri trije meseci po popolni osvoboditvi. Kljub izdajstvu, ki so ga zagrešili sovražniki našega naroda, se je v glavnem že povrnilo normalno življenje. Vse izredne ukrepe pa je naša oblast lahko odstranila v tako kratkem času zato, ker je vzrasla iz ljudstva.

Amnestija, ki je velikodušna in vzgojna poteza naše narodne oblasti, ne krepi sovražnikov, temveč jih le še huje toče. Zapoljancem pa je znova omogočila, da svobodni, s trdim delom in pred budnimi očmi našega ljudstva, popravijo storjeno krivdo.

Amnestija je ponoven dokaz naše moči. Prav zato, ker stoji ljudstvo trdno za našo oblastjo, je naša oblast lahko velikodušna. Prav tako, kot smo znali toleči izdajalce v najtežjih okoliščinah, tako jih bomo znali toleči s kar največjo čuječnostjo tudi v okoliščinah svobode in najstrožje zakonitosti. Udrili bomo po vseh tistih, ki se bodo pokazali ne vredni velikodušnosti naše oblasti.

Velikodušnost, s katero je naša oblast izdala pomilostitev, izvira iz globoke vere naše oblasti v prebujenost našega ljudstva. Zato moramo prav sedaj stopnjevati svojo budnost napram izdajalcem in proti vsem sovražnim naklepom.

NAŠI IZDAJALCI NADALJUJEJO SVOJE DELO V TRSTU

Na Primorskem, posebno pa v Trstu so našli zazavetišče mnogi izdajalci, ki so zbežali pred jugoslovansko armado, zavedajoč se svojih zločinov. Vsa naša reakcija, plava in bela garda, razni poklici ovađuhi in hlapi okupatorja so se zbrali v Trstu in v najlepši slogi ribarje v kalnem, zaščiteni po mednarodni reakciji. Na Primorskem, posebno pa v Trstu se križajo interesi poštenega slovenskega in italijanskega delavnega ljudstva in interesi mednarodne reakcije. Borba teh sil se vedno bolj zaostruje; naši izdajalci pa služijo reakciji prav tako danes kakor so ji služili vse svoje življenje. Imena kot: Bojan Ribnikar, Stanko Kociper, dr. Zaje, dr. Breziger, dr. Drnovšek, dr. Žitko, prof. Srečko Baraga, prof. Pavle Verbič, belogardistični poročnik Novinec, policijski agent Adamič, označujejo dovolj njihovo moralno vrednost in izključujejo vsak dvom o namenu njihovega sedanjega dela.

Ti ljudje so si ostali zvesti v svojem načelnem protiljudskem delovanju. V stari Jugoslaviji so hlapevali vsem protiljudskim režimom, da so si zagotovili brezskrbno parazitsko življenje na račun naroda. Za časa okupacije so se vdinjali okupatorju za najbolj gnusne in nečiste posle ovađuhov, krvnikov in zagovornikov hlapečevstva. Delo dr. Zajca, idejnega vodje plave garde in njegovih pomagačev je imelo za cilj razbitje

enotne borbe slovenskega in jugoslovanskega naroda proti okupatorju; Bojan Ribnikar in Stanko Kociper sta služila tujemu tisku, ki je z nesramnimi, zlaganimi poročili blatilo borbo in borce za našo svobodo; belogardist Novinec je vodil oborožene in organizirane krvnike-janičarje k pokoljem borcev in zavednih ljudi; policijski agent Adamič je užival, ko je mučil naše ljudi po zaporih.

To so izvržki našega naroda! Borili se niso samo proti našim narodnim interesom, ko so podpirali na vse načine fašiste, borili so se tudi proti zaveznikom! In vendar danes doživljamo, da tem izdajalcem dopuščajo delovanje Po Primorskem in Trstu skušajo ti ljudje razbijati enotnost slovenskega in italijanskega delovnega ljudstva ter širijo zlagane vesti o razmerah pri nas. O stali so pač to, kar so vedno bili: plačani hlapi reakcije.

Ti ljudje so vojni zločinci; po moskovskem dogovoru bi morali biti izročeni naši državi in postavljeni pred naša sodišča. Niso vojni zločinci samo Pavlič, Rupnik in drugi, temveč tudi vsi njihovi pomagači. Na njihovih rokah so madeži krvi poštenih ljudi. — Po "Mladini."

Grčija pod Damaskinovo vladno

Atena.—ONA—Prvaki opozicije z največjo odločnostjo protestirajo proti prevzemu vlade po regentu Damaskinosu, češ, da je njegov korak nekakšen "legalen državni udar," ter da je le nadaljevanje "kamoflažnega fašizma," pod katerim mora danes živeti 8 milijonov Grkov.

Sofianopoulos, ki je bil zunanji minister in je pred nekaj meseci odstopil, je dejal, da je začel regent Damaskinos s tem svojim korakom "politične akrobacije," katere mu ne bo smel nikdo oporekati. Drugi prvaki opozicije primerjajo regentov korak z nastopom kralja Jurija po njegovem povratku iz izgnanstva leta 1936 in naglašajo, da je korak protistaven in nezakonit.

JAURES IN KRALJI

Franoskega politika Jauresa, ki je bil silno priljubljen pri francoskem ljudstvu, so nekoč vprašali, kaj misli o kraljih. Jaures je odgovoril: "Jaz poznam samo šest kraljev, ki so mi simpatični: štirje od teh so v igralnih kartah, dva pa v šahu."

Nova kampanja za zbiranje potrebščin

Ta mesec se je pričela obširna kampanja za zbiranje ponošene obleke, perila, čevljev, odevi, mila, konzervirane hrane in drugih potrebščin za Jugoslavijo. Kampanjo je organiziral Ameriški odbor Vojnega reliefnega fonda Amerikancev južnoslovanskega porekla. Kampanji načeljuje veleznani filmski igralec **Burgess Meredith**.

Vse SANSove podružnice so naprošene, da organizirajo svoje lastne kampanje in odprejo naradne postaje, kamor se pripevano blago lahko prinese. Če posluša v vaši nasebini Ameriški odbor, se pridružite njegovi kampanji in pomagajte v vseh ozirom, da bo dosežen čim popolnejši uspeh.

Lanska zima je bila huda za naše rojake v stari domovini, toda letošnja bo še hujša. Dela je osvobodjena, toda sovražnik je pustil za sabo le velik kup razvalin in pa oropano pokrajino. Borci se vračajo domov in za njimi na tisoče in tisoče nesrečnežev, ki jih je sovražnik odpeljal v sužnost. Mnogo teh trpečih rojakov je brez vsake strehe, brez vsake zaščite. Nujna je takojšnja pomoč.

Največji dokaz o resničnosti alike, ki jo vam skušamo prikazati, so pisma vaših lastnih ljudi, ki so pričela prihajati v Ameriko. Čitajte ta pisma (mnogo jih je pribečanih v naših listih) in prečitajte jih še enkrat. "Dragi moji, ne morete si misliti kakšne sirote smo, koliko smo pretrpeli in koliko trpljenja nas še čaka, ako ne pride hitra pomoč. Boli smo in goli, brez strehe in denarja, brez zadostne hrane in postrežbe... Če morete, dajte pomagati." Tako se čita skoraj v vsakem pismu.

Bratje in sestre! SANS se ponovno obrača na vas, da storite vse v svoji moči za pomoč tem nesrečnežem. **Darujte vse, česar sami nujno ne potrebujete.**

Vse nabrano blago naj bo poslano v skladišče pod naslovom: **WRPSSD WAREHOUSE, 161 Perry St., New York, N. Y.**

Če je mogoče, plačajte stroške za prevoz sami, drugače pa bodo plačani iz skupne blagajne našega odbora v New Yorku.

Bratje in sestre! Zavijajte rokave in na delo! Takoj! Danes! Brez odlašanja!

Mirko G. Kuhel, gl. tajnik SANSa.

Samo pokličite RANDolph 1200 in omenite koliko električnih žarnic potrebujete!

Svetilnice se zdaj spet pošljivo rabijo! Da, vi lahko zamenjate izgorle žarnice za nove. Vseposvo jih zdaj lahko nastavite. Zamenjate lahko tudi one, ki niso pravilne, kakor tudi svetilno opremo. Kajti zdaj so žarnice spet blizu vašega telefona.

Vsa postrežba, in zamenjave žarnic, ki so označene s "Property of C. E. Co." ali pa "Renewal Service", so proste.

Preskrbite svojim otrokom dovolj svetlobe pri izdelovanju njihovih šolskih nalog ob večerih. Naj nihče v družini ne napenja svojih oči radi slabe razsvetljave. Preglejte vse žarnice takoj in pokličite RANDolph 1200 in mi vam bomo poslali nove za izgorle.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

IZZA KONGRESA

Zgodovinski roman

Spisal
dr. Ivan Tavčar

(Nadaljevanje)

"Vaše zdravje," je izpregovoril predsednik "deželnih pravic" baron Krust, "vaše zdravje, škofja milost, zadnje čase ni bilo najboljšje? V svojo žalost sem to čul!"

"Božične praznike," je odgovoril škof, "me je nadlegoval protin, a sedaj mi je—hvala božji porodnici!—zopet odleglo!"

"Vaš poklic, škofja milost, je težaven in take mučne bolezni so posledica tega poklica!"

"Težaven in odgovoren!" Tu se je obrnil vladika k mlademu rakovniškemu škofu, ki je bil prišel v rdečem fraku, kakor so ga nosili deželni stanovni grobovskega pokolenja.

"Oj Rakovnika bodoči gospodar! Ko sem jeni opravljal v Šenturpu sveto birno, me je gospa grofica sprejela s prav plemenitaško gostoljubnostjo. Kake vesti mi prinašate o gospe materi, grof Oton?"

Na ta milostni odgovor se je grof Barbo priklonil, poljubil škofov prstan ter odgovoril, da je gospa mati pri najboljsem zdravju in da je še sedaj ponosna, da je svojega vrhovnega dušnega pastirja smela sprejeti pod ponižno svojo streho. Z velikim veseljem je počivalo škofovo oko na mladem plemiču.

Ta grof Oton Barbo je bil prav orjaška postava in nikakor ne kaka vitka bilka, kakršni so današnji potomci te znamenite kranjske rodbine, ki so tako nežni in šibki, da bi jih kmalu odnesla sapa, če bi premočno zapihala od Vesele gore sem. Grof Oton je bil visok ko cerkven stolp, a rodbinski znak grofov z Rakovnika je bil videti tudi na njem: pod nosom mu je tičal mogočen čop širokih in močnih brk, kakor jih imajo le malokdaj mladeniči v tej dobi. Bil je vreden potomec grofa Daniela, ki je skoraj sto let poprej v Nemškem gradu z veliko spretnostjo, pa tudi z veliko predznostjo naskakoval privilegije kranjskih mest. V koliko je bil grof Oton bistroumen, ne vemo, da pa je bil predznen in na svoje rojstvo ošaben, to je kazal pri vsaki priliki. Tudi nasproti svoji materi, kateri ni izkazoval posebne pokorščine, in zatorej je bil takoj odrinil na kongres; ne da bi bil čakal odgovora grofa Thurna na materino pismo.

Ko je dospel v Ljubljano, mladi grofič ni imel bogsivedi kake posebne garderobe. Na Rakovniku ga v tem pogledu niso trle skrbi; tudi mu varčna mati ni dajala preveč denarja za take reči. Ko pa je prišel na kongres, mu je sililo takoj v oči, kako je cvetela moda med kongresno mladino, in da bi ne delal sramote staremu svojemu imenu, je sklenil takoj, da ne bo zastajal za omenjeno kongresno mladežjo.

Najbolj sloveč krojač tedanje Ljubljane je bil Tadej Mühleisen. Imel je še celo s Parizom neposredne zveze, kakor je pravil vsakemu, ki si je dal meriti novo obleko pri njem. Ravno tedaj so prišle v navado ozke, sivkaste hlače, ki so bile spodaj popolnoma ozke, kakor na primer erarni pantaloni pri ogrskih polkih. K takim hlačam so nosili sivo dolgo suknjo z visokim in širokim ovratnikom, ki je iz dalje bil videti kakor konjski komat.

Naš Tadej si je mislil, če druge oblačim, čemu bi sebe ne oblekel po najnovejši in najfinejši

modi. Prikojil si je vse. In neko nedeljo je tanka svoja stegenca potisnil v ozke hlače, nožice pa v nežne šolnice, ki so bili okrašeni s še bolj nežnimi trakovi. Grbasto svoje telesce je zavil v dolgo suknjo z velikim ovratnikom in na glavo je posadil visoko, sivo pinjo, tako da je bil vsega in vsakega smeja vreden. Tako osemarjen je v nedeljo, s paličico v roki, katere gumb je bil pozlačen, svedral k poldvanajsti maši v šentklovško cerkev. Po končanem božjem opravilu se je postavila plemenitaška mladina v vrsto zunaj pred katedralo, in ko so rdečelična meščanska dekleta hodila mimo, so morala poslušati neokusne opazke arogantnih aristokratov. V tej vrsti je stal—seve—tudi grof Oton Barbo in je bil eden najglasnejših.

Iz cerkve je prikrevljal tudi gospod Tadej. Prevzela ga je zavest, da ga gleda in občuduje ves svet. In to ga je dvigalo in povšečevalo, ki je dospel k plemenitaški vrsti. Misli si je, čemu naj jih pozdravim, saj nisem slabše opravljen od njih. V tem sklepu ga je potrdila okolščina, da je videl mnogo najfinejših oblek, ki so jih mladeniči nosili, a so bile z debelimi številkami zapisane v njegovi krojaški knjigi, ker še plačane niso bile. Med temi je bila tudi obleka grofa Otona. "Čemu naj jih pozdravljam, ki mi niti plačali niso za delo, ki mi joštra hvalijo!" In gospod Tadej je štorljajl mimo, a svojega dolgega, sivga cilindra se niti s prstom ni dotaknil.

Mladeniči, ki so mu bili dolžni, so to opazili z največjo ogorčenostjo. Da bi jih njih krojač ne pozdravil, v tem se jim je videla največja nevhvaležnost, nedopustna prešernost. Ker so živeli v veri, da človek, če ni plemenitaš, sploh človek ni, se je treslo vse v njih in na njih so se tresle Tadeju Mühleisnu neplačane obleke! Splošni razburjenosti je dal najživahnejša duška grof Oton: ko je stopal ponosni krojač mimo njega, je dvignil grof svojo desno nogo in v hipu jo je zasakal nad malim možičkom, da mu je posnel visoki cilindar raz glavo. Cilinder in paličica, katere gumb je bil pozlačen, sta padla v prah, in grbasti krojaček je napravljajl nepopisno komične prizore, ko je oboje lovil po cestnem prahu.

Nastal je viharen grohot, množica je drla skupaj, in Tadej Mühleisen, ko je bil paličico in cilindar z velikim trudom rešil izpod plemenitaških brk, jo je v ozkih svojih hlačah odpihal kakor poparijen mlinec. Da tedanje ljubljanske policije ni bilo na lice mesta, ni treba posebej poudarjati.

Od tiste nedelje je bil Oton Barbo ljubljanska posebnost. Nekaj dni se je samo o njem govorilo po mestu in ravno meščanstvo je grofa najbolj hvalilo, ker je osramotil šopirnega krojača, ki ni hotel ponižno klobuka sneti pred plemenitaškimi gospodiči! In zategadelj je tudi tisti večer na mladem Otonu z velikim veseljem počivalo oko ljubljanskega vladike. Proti baronu Krustu je škof vzdihnil:

"Vi posvetnjaki ste pač srečni, ker vam je dano, pomladiti se v krepkih svojih otrokih! Mi, služabniki oltarja, pa smo stara drevesa, ki so čezinčez obrasla dolгим mahom!"

(Dalje prihodnjič.)

ke volje in velikih idej in železne roke je treba, ki bi vrgla med nas "veliki tekst," da bi zatrepotali kakor vrabci, ko pridrevi mednje sokol in z dvorišča pobere kokoši! In Cankar je bil mož, ki je obetal "veliki tekst," in ga skoro započel—pa se vrača spet in spet v dvorano, kjer se pleše po prstih na godala, pritažena s surdinami. In mož je predznen dovolj—to mi najbolj ugaja—predznen tako, da udari s kvodom ob tla, da prime luno in jo vrže skozi dimnik, da pade pred debelo kuharico na ognjišče ter zavrne kot stara cvancigarca. Samoglav je, da bi se ne bal vraga samega, in če bi prišel k njemu, bi ga otvelzel za roge in privezal k pultu, da bi mu pipo tlačil in cigarete prizigal.

(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

YARDMAN
needed at once. Easy, pleasant work. Own room. Meals. Steady work. Good salary. Phone WINFIELD 2504

HOUSEKEEPER
needed at once. Own room. Meals. Good working conditions. Top salary. Steady work. Phone WINFIELD 2504

MAID
for light housework. Own room and bath. Experienced in cooking. No laundry. No windows. Other help. Top salary. SUPERIOR 0718

GIRL or YOUNG WOMAN
for general housework. Assisting with children. Room and board. Pleasant working conditions. Good home. ARDMORE 3480

WOMAN
for general housework. Assist with child. Own room. Good home. Stay or go. Top salary. MULBERRY 9312

COOK
experienced, for family of two. South side apartment. Personal laundry. No heavy work. Own room and bath. References required. FAIRFAX 8113

GENERAL HOUSEWORK
Plain cooking. 2 adults, 2 children. Own room and bath. Pleasant working conditions and good home. No windows, and some personal laundry. Near north side. References. DIVERSEY 4473

HOUSEKEEPER
Efficient. Good plain cook. Modern home. 2 adults. No entertaining. Own room—lovely private room. Good home, and pleasant working conditions. Call PENSACOLA 0054.

WOMAN
to assist cook. Good working conditions in good home. Own room. Top salary. References required. BUCKINGHAM 4527

CHAMBERMAID
Lady's maid. Experienced. References required. Go to Florida for winter. Call BUC. 4527 for appointment.

ONE OR TWO GIRLS preferred
to take charge of the house. Plain cooking & general housework. Own room & bath. Good home - Pleasant working conditions - Good salary. Call—Lakeview 2543 or Rockford, Ill., phone Forest 2058 (collect)

BUTCHER & GROCERY MAN
You are needed at once. Good working conditions. Steady work. Top salary. No Sundays. 1247 W. Roosevelt. Canal 7451

WOMAN—White
Experienced; go; other help; near north home. Pleasant working conditions, and good home. Salary open. SUPERIOR 5786

WOMAN
FOR GENERAL HOUSEWORK. 5 days a week. 8 hrs a day. Stay or go. CEDERCREST 0858

WOMAN or YOUNG LADY
for general housework. No cooking and no laundry. Pleasant working conditions and excellent home. Stay. Good wages. JUNIPER 4252

Razni mali oglasi

MAID
for nice home in Winnetka. No laundry, no windows. Own room. One child. Near transportation. Thirty dollars a week. Winnetka 2144. Reverse charges.

HOUSEKEEPER
for lovely home in Winnetka. Own room and bath. Must like children. Other help. Small family. Good salary and bonus. VAN BUREN 8455

COUPLE WANTED or WOMAN
for general housework. Pleasant working conditions and good home. Stay. Own private room & bath. Good wages. BUCKINGHAM 1770

WOMAN
for general housework. No heavy cleaning. No laundry. Own room. Small family. Two days off. Twenty-five dollars a week. KEYSTONE 9346

MEN
to receive and ship medicines and drugs; no experience needed; steady work; automatic wage increases. Paid holidays, vacations, sick leaves. Wyeth, Inc., 251 E. Grand. Del. 6101

GIRLS
Work in your own neighborhood—cutting, sewing and general light work in small factory. Good working conditions. No Sunday work. Good pay. Pittsburgh Waterproof Co., 57 W. Grand. Delaware 7605.

WOMEN & GIRLS
Experienced for sausage link & packing depts. Excellent working conditions. Plenty of overtime. Apply RICHTER'S FOOD PRODUCTS, Inc. 1040 West Randolph St.

PRESSER—FLAT IRONER
Experience in laundry work required. Employment office 3rd floor. MARSHALL FIELD & CO. State-Washington

DESSERT—FOUNTAIN GIRLS
Salad sandwich girls, runners, dishwashers, bus women. Employment office 3rd floor. MARSHALL FIELD & CO. State-Washington

CLOTH CUTTERS
MEN'S CUSTOM TAILORING. Employment office 3rd floor. MARSHALL FIELD & CO. State-Washington

AUTO BOYS—RECEIVING CLERKS
Dishwashers, storeroom clerks, porters. Employment office 3rd floor. MARSHALL FIELD & CO. State-Washington

ČISTO BREZ MILNEGA PRAŠKA?

Rabljena maščoba je potrebna za izdelavo mila... kot tudi za pralne stroje, preproge, blago in razne druge stvari, ki jih potrebujete.

ODDAJTE VAŠO RABLJENO MAST!

Straw Operators
IZKUŠENE NA "SATURN" KITAH. Dobre delavne okoliščine. Najboljše cene. STALNO. DOLGA SEZONA. "Daylight workroom". Oglasite se, pripravljeni za delo pri DEL-RUTH HAT CO. 153 No. Wabash Ave. DEARBORN 2886

"SLOVENE MEN, WE NEED YOU" AS:
Paint Sprayers
Spot Welders
Punch Press Operators
STEADY JOBS. TOP WAGES. CLARIN MFG. CO. 4640 W. HARRISON

GIRLS-WOMEN
You are needed at office for Light Factory Work. Excellent working conditions. Clarin Mfg. Co. 4640 W. HARRISON ST.

Razni mali oglasi

PORTERS WANTED
Good wages. Good working conditions. Apply G.M.C. TRUCK & COACH DIV. 1700 West Pershing Rd.

CLEANING WOMAN
for night work in our N. W. side store; nice hours; steady work; store discount privilege. Apply basement office, HILLMAN'S, Milwaukee ave., Cicero & Irving Pk.

MAN WANTED
Bushelman and Presser - Top salary. Good transportation - Permanent. PARKSIDE CLEANERS. 5636 Diversey. Berkshire 3611

Competent Woman for Cooking
MUST BE EXPERIENCED. Private room, bath - In lovely congenial home - Good salary - Pleasant working conditions - Permanent position. CALL GLENCOE 2026 COLLECT

WANTED
Fountain Waitress
No experience. Steady work. Good pay. **Steinway Drugs** 3200 LAWRENCE

EXPERIENCED
Factory Workers
WANTED
to set up boxes. Good pay - Steady work. **Julius Marquart Co.** 4413 W. LAKE ST.

MEN
to be **DOCK HANDS FOR TRUCKING LINE**
No experience necessary. Good pay - Steady work. **ASSOCIATED TRUCK LINES** 509 W. ROOSEVELT RD.

BOYS & MEN
Needed as **SHOE WORKERS**
Steady work. Good Pay. **J. P. Smith Shoe Co.** 617 NO. SANGAMON

GIRLS & WOMEN
Needed as **SHOE WORKERS**
Steady work. Good Pay. **J. P. Smith Shoe Co.** 617 N. SANGAMON
TRAINEE
Machine operators and hand sewers in modern men's and ladies' tailored clothing house; good starting pay with excellent post-war opportunities. See Mr. Falone. **J. B. SIMPSON, INC.** 831 W. Adams

All ste naročeni na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!
WOMEN
Light clean factory work - No experience - Good wages - Time and a half after 40 hours - Rapid advancement - Vacation - Bonus - Insurance. **CHICAGO CARDBOARD CO.** 670 W. WASHINGTON
MEN
Clean factory work - No experience - Good wages - Time and a half after 40 hours - Rapid advancement - Vacations - Bonus - Insurance. **CHICAGO CARDBOARD CO.** 670 W. WASHINGTON

Razni mali oglasi

FREIGHT HANDLERS and CHECKERS
Union wages; good working conditions; post-war work; steady. **DOYLE FREIGHT LINE** 2601 Eleanor. Cal. 6440.

BUTCHER WANTED
Good Pay. Steady Work. **CENTRAL PACKING** 6959 S. State St. Phone Vincennes 1190

RUNNERS - BUS GIRLS DISH WASHERS
Stalne "part time" pozicije. Prosto večerih, nedeljah in praznikih. Upošlevalni urad na 3. nadst. **MARSHALL FIELD & CO.** State and Washington

SHOP FOREMAN
Coat and pants, for large tailored to measure clothing house. Excellent opportunity for right man. See Mr. Falone. **J. B. SIMPSON, INC.** 831 W. Adams. Monroe 7120

Wanted Salesmen
in every community to sell a NEW CHECKER GAME for young and old, also sells for \$1.98 individual. Order from: **FRANK ERZNOŽNIK** 76 So. Midland Drive. Pontiac 17, Michigan

GIRLS
Beginners. **STENOGRAPHERS** **COMPTOMETER OPERATORS**
Salary and Bonus. Excellent Post-War Opportunities. **Hibbard-Spencer-Bartlett Co.** 18 So. Michigan Avenue. Mrs. Freebury—Fifth Floor

BOYS
16 to 25 Years Old. **STOCK COUNTERS**
To Work in Warehouse. SALARY and BONUS. Excellent Post-War Opportunities. **Hibbard-Spencer-Bartlett Co.** 18 So. Michigan Avenue. Mrs. Freebury—Fifth Floor

OPERATORS
SINGLE NEEDLE. seaming and hemming curtains. STEADY WORK. Satisfactory wages by the hour. Fabricated. 345 W. Hubbard

ŽENSKÉ
ki ste bile uposlene v vojni industriji. Ali gledate za delo? **TELEFON KOMPANIJA RABI HIŠNICE (JANITRESSES)**
Ženske za čiščenje v vseh delih mesta od 5:30 pop. do 12. ure ponoči. Rábimo tudi POMAGALKE V JEDILNICI. Oglasite se v upošlevalnem uradu za ženske. **ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY** v prtiličju 309 W. Washington St. CHICAGO

Črtice in povesti

Spisal F. S. Finšgar

(Nadaljevanje)

Oblaki dima so se vlekli počasi skozi lino in izginjali. Slo nel sem v kotu in gledal beletristično zmes na mizi. Cankarjev "Živeti" je dišal po vzduhu breznic, kjer se kvarta in kadi in vino poliva. Meškovi "Zvonovi" so plakali kakor njegovo srce, Govekarjeva "Marjanica" je skočila kakor mačka k oknu, Zofkina "Nada" modro modruje, pa brčkone zamodrovala, Doljanov junak dr. Vever pri mizi omahne in se zgrudi na tla od suhe bolezni. Vrhlicky v "Vedri noči" hodi po dolgi cesti, pa ne ve prav za prav, s kom in koliko jih je in kdaj je hodil. Marcel Prevost popisuje pariške zakonske nezvestobe, mojo "Maro" drži železni krepilji za dušo—vmes pa mogočno, kakor s Sinaja, grmi 70. psalm: Quoniam non cognovisti litteraturam, introibis in potentias Domini—ker nisi spreumel literature, te bo že Bog izučil, pa obupen stavek Sokratov, ki ga je izustil v pravdi z zofisti: Zdi se mi, da imam prav, ko trdim, da je z lepoto težava.

Literatura—to je svet, ne svet, to je morje brez dna, kamor se potaplja moja duša—dna pa ni dosegla in ga ne bo. Brezdanje je to morje—

Danes me je obšlo neko čudno čustvo. Večkrat me je že obletavalo, pa sem se ga otesel. Danes se ga ne morem. V prste mi sili in ven na papir.

Tako mi je pri srcu kakor človeku, ki plava čez široko jezero, pa se sredi ustavi in jaha vodo ter počiva. Pod njim ni tal, krog in krog široka gladina z majhnimi valovi. Truden je že in ne hote se ga loti strah, čuden, obupen strah in vsili se mu vprašanje, da li bom priplaval na suho?

Lotil se me je čuden strah sredi naše beletristike. Morda je vzrok večerajšnja ježa, romantična v fantaziji, okrepljena mišice, ozdraveli živci, ki sovražijo melanholijo. Morda; ne vem...

Zdi se mi danes vse, kar je pred menoj, kar sem pred kratkim bral našega—nič, kar sem pisal—prazen nič ali kvečjemu laški drobiž, katerega imaš poln žep, pa še kosila ne plačša z njim. Kje je vzrok, da smo tako drobižasti, da lahko najboljšo črtico vsakega pisatelja izberemo in bomo približno vedeli in slutili vse druge...

Čas! Zal, prežal, človek je vedno odsvit časa. Pojdi v družbo, pojdi na asfaltovte tlake, glej kako hodijo. Brezslušno, po prstih, zibljejo se sanjavo; vsa o-

bleka—sanja, misli—sanja, življenje—sanja. To je svetovni ples, ples v veliki, gladko parketirani dvorani z električno lučjo, umetnim vonjem, ki vsniva, omamlja. Godba igra s surdinami, pari se vrte, pa kako rahlo, samo po prstih, na tretjni nič podplata samo, tiha godba in nič ropota, nič udarcev, nič stopinj—vse se vrti sanjavo, po zraku nekako. To je svet.

Zakaj ne bi prišel kdo, ki bi zaplesal sredi sanjajoče množice, kakor zapleše gorski fant v kvadratnih čevljih, ki počši z nogo ob tla, da pogledajo žebli iz poda. Moči, moči—sile, veli-

Razni mali oglasi

NURSEGIRL—White
Experienced; stay; care of 2 year girl; assist 6 yr. school boy; no laundry; other permanent help; excellent wages. KENWOOD 3700

NURSEMAID—White
Care of 15 month boy, for 7 or 8 weeks. Veteran husband home on furlough. Other help. Stay. Reference required. Good wages. MIDWAY 5736

KITCHEN HELPER
needed at once. Own room, meals. Steady work. Good working conditions. Good salary. Phone WINFIELD 2504

WOMAN
to assist with patients. Own room, meals. Pleasant working conditions. Top salary. Steady work. Phone WINFIELD 2504